

karteverket nu arbetande, landtmäteriet ej tillhörande person vill vid allmänna karteverket anställas;

- e) *karteverkets styrelse drager försorg derom att, sedan karteverket för ett län blifvit fullbordadt, det underkastas en fortgående granskning i afseende å tillkomna odlingar m. m., så att öfversigt af i möjligaste måtto samtidiga förhållanden må genom kartorna, eller åtminstone genom arealbeskrifningar, erhållas;*
- f) *till vinnande af så väl sistnämnda ändamål som af det gagn, som med kartarbetena afses, böra kartorna mångfaldigas, hvarföre en lithografisk anstalt, eller annan inrättning för kartornas mångfaldigande, bör vara med karteverket förenad, vid hvilken fruntimmer och personer utom landtmäteriet kunna anställas; och*
- g) *nödigt antal qvinliga biträden för karteverket må, för ritning af kartor och andra göronål, som kunna dem ombetros, antagas.*

Om remiss af denna min motion till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1872.

Adolf Helander.

N:o 97.

Af Herr Anders Persson: Om anslag för en jernvägsanläggning mellan Billesholm och någon punkt på Helsingborg—Billeberga-jernvägen.

Redan vid 1867 års riksdag väcktes i Andra Kammaren motion om lån åt Wallåkra stenkols-aktiebolag i Skåne, och vid 1869 års riksdag gjordes i Första Kammaren framställning i enahanda syfte, eller om lån för anläggandet af jernväg

från Billesholms stenkolsfält till någon lämplig punkt å Helsingborg—Billeberga-jernväg, hvilka framställningar dock icke lyckades vinna Riksdagens bifall. Sedan dess har frågan fått hvila; men då jag nu går att ånyo draga den under Riksdagens pröfning, gör jag det under den vissa förhoppning om Riksdagens välvilja för densamma och att det lätt skall inses, att det icke är något enskildt intresse, som här söker göra sig gällande, utan att det endast är fråga om en stor fosterländsk angelägenhet.

Då den årliga importen af stenkol numera uppgår till öfver 20 millioner kubikfot (för 1870 har samma import, enligt statistiska uppgifter, stigit till emellan 21 å 22 millioner kubikfot) med ett värde, isynnerhet nu då kolen blifvit betydligt fördyrade, af omkring 10 millioner R:dr, vore det säkerligen för vårt land en stor fördel, om denna import, delvis eller i sin helhet, kunde ersättas genom brytning af egna kol, och detta så mycket heldre som stenkol äro lika oombärliga för det allmännas som för den enskildes behof; och det ingalunda är säkert, att den utländska koltillgången, hvilken naturligtvis med hvarje år blifver mindre, förmår fylla våra behof af denna vara, som med hvarje år blifva större, hvilket, huru det än må blifva med tillgången, nödvändigt måste hafva till följd kolens fördyrande, något som också redan visat sig.

Att de Skånska stenkolsfälten innehålla tillräckligt med kol för fyllandet, åtminstone till stor del, af landets behof häraf under mycket lång tid, är utom allt tvifvel. Genom praktiska borrhningsförsök och kolbrytningar är detta till fullo bevisadt, hvad äfven de utmärktaste geologer på vetenskaplig väg trott sig hafva uttrönt. Så har framlidne Professor A. Erdman, i ett vidlyftigt betänkande, kommit till det resultat, att det inmutade området skulle under 245 år medgifva en daglig brytning af 5,000 kubikfot kol, en beräkning som af andra vetenskapsmän anses alltför låg. — Äfvenledes har Direktören och Riddaren And. Grill, i en af honom till tidningen "Nya Dagligt Allehanda" om Billesholms kolfält meddelad berättelse, införd i N:r 283 under den 5 nästlidne December, yttrat: att ett enda utmål af nämnda kolfält innehåller lika mycket stenkol som Sverige för närvarande under ett helt år importerar; och då Wallåkra stenkols-aktiebolag har vid Billesholm och dess närmaste omgifning inmutade och förvarade 200 sådana utmål, torde icke flera bevis, med afseende på koltillgången å dessa fält, vara behöfliga.

I fråga om kolens beskaffenhet tillåter jag mig hänvisa till såväl Kaptenen vid Kongl. Maj:ts flotta Herr E. Nordenfalks rapport härom, enligt anställda försök under förliden sommar, å den under bemålde Kaptens befäl ställda kanonångslupen "Gunhild" som till, af Trafik-chefen för Landskrona—Helsingborgs-jernväg Herr H. Sturzenbecker och Ångbåtsbefälhafvaren Herr E. Friis, jemte andra sakkunnige personer derom afgifna, intyg; hvilka intyg jag, om så erfordras, vill tillhandahålla det Utskott, som med frågan kommer att taga behandling, för så vidt samma intyg icke skulle, som jag tror, finnas tillgängliga i Kongl. Civil-departementet och hvarifrån de troligen kunna få requireras.

Det torde således icke vara svårt inse, det de Skånska stenkolsfälten innehålla rika förråd af kol, icke heller att dessa kol äro fullt användbara; men en annan viktig fråga: Huru tillgodogöra sig dessa rikedomar? Huru bringa dessa skatter i dagen? återstår att besvara.

Hittills har stenkolsbrytningen å dessa fält icke kunnat bedrivas så som den bort, i följd af brist på lättare kommunikation från stenkolsfälten till afsättningsorterna. En jernväg är fördensknll från nämnda kolgrufvor till någon lämplig punkt å Helsingborg—Billeberga-banan ytterst nödvändig, och Wallåkra stenkolsaktiebolag har länge varit betänkt på att bygga en sådan jernväg. Men churu kostnaden härför jemförelsevis är ringa, är den dock för ett enskildt bolag ganska stor, helst som man vet, att hvarje nytt företag af sådan omfattning som ifrågasvarande stenkolsbrytning, om också i en framtid rikligen ersättande alla derpå nedlagda kostnader, likväl till en början tager otroliga summor och, man kan gerna säga, alla för bolaget disponibla medel i anspråk; och det synes mig derföre billigt och isynnerhet statsklökt, att staten till företagets utförande lemnar understöd. — Det kan visserligen invändas, att företaget är af enskild natur och att ett enskildt bolag skall i första hand draga fördelen af en sådan jernvägsanläggning; men detta lærer väl blifva fallet med hvarje enskildt företag, som af staten erhåller understöd, och torde invändningen helt och hållet förlora sin betydelse, då i betraktande tages, att det är det allmänna som af detta enskilda företag kommer att indirekt draga den största fördelen.

Beträffande den riktning en jernbana från Billesholms stenkolsfält bör taga, tala flera skäl för att leda den från Billesholm till Ramlösa, att der ingå på Helsingborg—Billeberga-banan; och för att det allmänna på samma gång skall kunna hafva den största nytta af denna väganläggning, anser jag, att den bör dragas genom Bjufs socken. — Banan genomskär då Bjufs kolfält, der Kropps stenkolsaktiebolag nu har sin verksamhet, och der flera inmutare äro kända, hvilka endast vänta på jernväg för att kunna börja kolbrytningen. — Att äfven i sistnämnda socken finnes rik tillgång på stenkol, eger man numera full visshet om, i det, vid de af Kropps aktiebolag der gjorda borrhningsförsöken, man för kort tid sedan påträffat på ett ganska ringa djup en kolflöts af icke mindre än 16 tums mäktighet, hvadan äfven de stenkol, som af sistnämnda bolag komma att brytas, kunna blifva transporterade på nu ifrågasatta jernväg.

Då jag förutser, att äfven den invändning kan göras, att, enär Riksdagen redan förut ställt en större summa till Kongl. Maj:ts disposition, för att såsom lån åt enskilda jernvägsbolag utlemnas, Wallåkra stenkolsaktiebolag kan söka att af detta belopp erhålla lånebidrag; och att således icke något särskildt lån behöfver af Riksdagen för ändamålet beviljas, tillåter jag mig fästa uppmärksamheten derpå att, då de till Kongl. Maj:ts disposition ställda medlen troligen äro behöfliga för andra större jernvägsbyggnader, och enär jernvägskomitéen, på af för mig oförklarliga

skäl, satt den ifrågavarande banan i andra rummet, det således kunde inträffa, att Wallåkra-aktiebolaget ännu länge finge vänta på lån af förberörda medel till stor skada för det allmänna; och då härtill kommer att villkoren för detta lån, med afseende på återbetalningstiden, måhända icke behöfva vara desamma som för sådana lån i allmänhet, enär kolbrytningen, då den verksamt *kan* bedrivas, säkerligen lemnar den inkomst, att bolaget inom icke särdeles lång tid kan blifva i tillfälle återbetala så väl kapital som ränta; men då deremot skyndsamt hjälp i synnerhet är af nöden, vågar jag vördsamt anhålla, det

Riksdagen täcktes, för en jernvägsanläggning emellan gruffälten vid Billesholm och den punkt å Helsingborg—Billeberga-jernväg hvilken efter närmare pröfning befinnes lämplig, bevilja ett lånebidrag af Fyrahundratusen Riksdaler att utgå, hälften under innevarande och andra hälften under nästa år, samt ställas till Kongl. Maj:ts disposition för att Wallåkra stenkols-aktiebolag tillhandahållas, under vilkor i öfrigt som Kongl. Maj:t kan finna godt i nåder bestämma; och anhåller jag derjemte att högloffiga Stats-Utskottet, till hvilket motionen torde blifva hänvisad, täcktes från Kongl. Civil-departementet requirera der befintliga, för frågans närmare pröfning nödiga, handlingar.

Stockholm den 25 Januari 1872.

Anders Persson.